

Voedseloverschotten?

Schenk ze aan sociale organisaties!

Voedseloverschotten?

Schenk ze aan sociale organisaties!

Ondanks alle inspanningen door de ondernemingen, zijn onverkochte voedseloverschotten onvermijdelijk in het productie- en distributieproces.

Om mensen in armoede met deze voedseloverschotten voort te helpen, zijn vele producenten en handelaars in de drie Gewesten al een duurzaam partnership aangegaan met de Voedselbanken, de Schenkingsbeurs, inzamelplatformen of met andere verenigingen die een gelijkaardig doel van voedselhulp, armoedebestrijding of maatschappelijke integratie nastreven. Sommige bedrijven aarzelen echter nog de stap te zetten.

Comeos, Fevia, de Belgische Federatie van Voedselbanken, de Federatie van de Bicom-munautaire Maatschappelijke Diensten (FBMD), Foodsavers, de Schenkingsbeurs, de sociale kruideniers, sociale restaurants en armoedeorganisaties enerzijds en de federale overheid en de drie Gewesten anderzijds hebben elkaar gevonden in een gezamenlijke oproep aan alle bedrijven om voedselverspilling te voorkomen. Ze zorgen voor een structurele vorm van giften en schenkingen waarbij elke partij haar verantwoordelijkheden blijft opnemen. Het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen (FAVV) versoepelt daartoe alvast de administratieve vereisten.

Deze brochure is een update van de brochure die eerder door al deze organisaties gezamenlijk werd uitgebracht.

Minder voedselverlies en meer solidariteit, daar kunnen we allemaal bij winnen!

Hulp voor 600.000 mensen

In België worden er via voedselverdeling meer dan **600.000 mensen geholpen**. Een groeiend deel van het voedsel is afkomstig van supermarkten en voedingsbedrijven.

Ondertussen beweegt er heel wat op het terrein om **voedselverspilling tegen te gaan** en voedsel niet langer weg te gooien maar een zinvolle en sociale bestemming te geven. De meeste supermarkten en heel wat voedingsbedrijven hebben hiertoe al stappen ondernomen. En keer op keer bleek het **een win-winsituatie** en een verrijking, zowel voor het personeel, als voor de klanten, de begunstigden én de vrijwilligers die zich hiervoor inzetten.

Dit momentum willen we nu aangrijpen om verder in te zetten op de strijd tegen voedselverspilling enerzijds en een sociale herbestemming van dit voedsel anderzijds. Hiervoor werken we op verschillende niveaus: administratieve vereenvoudiging, optimalisering van logistiek en ophaling en inbedding in een emancipatorisch armoedebeleid. Voedselhulp is immers tot op heden een noodzakelijk 'kwaad'.

Zolang we er niet in slagen om armoede de wereld uit te bannen, is het nodig om deze vorm van hulp zo waardig mogelijk te laten verlopen. We gaan dus voor een optimale samenwerking met voedselbedelingsverenigingen maar ook met sociale kruideniers, sociale restaurants en heel de kringloopeconomie waarbij ook extra sociale tewerkstelling kan gecreëerd worden. Deze brochure is een warme oproep aan alle voedingsbedrijven en supermarkten om mee dit verhaal te schrijven.

Samenwerken met sociale organisaties

Tijdens alle fasen van het productie- en distributieproces van voedingsmiddelen ontstaan er om verschillende redenen overschotten van zowel onverkochte als onverkoopbare goederen. Hoewel deze voedingsproducten in veel gevallen nog geschikt zijn voor consumptie worden ze soms toch weggegooid en vernietigd.

Daartegenover zijn er vandaag in België duizenden mannen, vrouwen en kinderen die langsgaan bij diensten die voedselhulp verstrekken.

Deze brochure wil producenten en handelaars in voedingsmiddelen stimuleren en helpen om een samenwerking op te zetten met sociale organisaties. Samen kunnen ze ervoor zorgen dat deze producten ten goede komen aan mensen in armoede in plaats van weggegooid, vernietigd of laagwaardig gevaloriseerd te worden.

Wat zijn de Voedselbanken?

De Belgische Federatie van Voedselbanken (BFVB) vormt een koepel van 9 regionale Voedselbanken waar met de medewerking van honderden vrijwilligers en sociaal tewerkgestelden levensmiddelen verzameld en opgeslagen worden om ze gratis onder de meer dan 650 bij hen aangesloten lokale verenigingen te verdelen. Die laten er op hun beurt de mensen in armoede van genieten dankzij de medewerking van nog eens duizenden vrijwilligers.

De BFVB, is op haar beurt lid van de Europese Federatie van Voedselbanken (EFVB) die 30 landen vertegenwoordigt.

Voedselbanken kunnen vergeleken worden met een groothandel in voedingswaren, maar zij kopen noch verkopen. Voedseloverschotten afkomstig van de voedingsbedrijven, de voedingsdistributie, voedselinzamelingen en groenten- en fruitveilingen worden gratis geschonken en worden via een netwerk van aangesloten lokale voedselhulpverenigingen gratis verdeeld aan de minst bedeeden onder ons. Daarnaast worden ook goederen die door de overheid worden aangekocht met Europese middelen verdeeld via de Voedselbanken.

Welke andere sociale organisaties zijn er?

Naast de Voedselbanken zijn ook OCMW's, sociale kruideniers, sociale restaurants en armoedeorganisaties actief in het verstrekken van voedselhulp. Een sociale kruidenier is een buurtwinkel die producten verkoopt aan sterk verminderde prijzen. Sociale restaurants zijn eetgelegenheden waar mensen tegen een betaalbare prijs een warme maaltijd kunnen krijgen.

Wat zijn de sociale distributieplatformen?

Sociale distributieplatformen, ook wel Foodsavers genoemd in Vlaanderen, zijn organisaties die op lokaal niveau, voornamelijk bij grootwarenhuizen, overschotten van levensmiddelen verzamelen en ze onder de bij hen aangesloten OCMW's of sociale organisaties verdelen. Die lokale verenigingen verdelen de levensmiddelen op hun beurt aan mensen in armoede. Sociale distributieplatformen zijn complementair aan de Voedselbanken, ze worden vaak beheerd door lokale besturen of werken er nauw mee samen en ze creëren tewerkstellingsmogelijkheden voor kansengroepen in de sociale economie.

Wat is de Schenkingsbeurs?

De Schenkingsbeurs is een online platform, opgezet met de steun van Federale en Gewestelijke overheden, dat de levering van voedseloverschotten aan sociale organisaties in heel België vergemakkelijkt.

Het brengt schenkers en lokale ontvangers snel en efficiënt met elkaar in contact en zorgt voor een optimaal beheer van de schenkingen.

Als centraal aanspreekpunt biedt de Schenkingsbeurs schenkers een reeks diensten à la carte om de operationele organisatie van donaties te vereenvoudigen.

Deze omvatten het toezicht op de naleving van de btw-verplichtingen, de strikte naleving van de regels inzake de veiligheid van de voedselketen, rapporteringstools en ondersteuning van schenkers.

Wat kan je geven?

Alle voedingsmiddelen en dranken, met uitzondering van sterke dranken, worden op welbepaalde voorwaarden verdeeld:

Let op!

Het is belangrijk dat de kwaliteit van de producten aanvaardbaar is voor herverdeling. Het verdelen van de geschonken voedingsproducten vergt een niet te onderschatten organisatie en sensibilisering van al het personeel en de vrijwilligers!

- Ze naderen de uiterste consumptiedatum;
- Ze beantwoorden niet aan de productienorm van de producent;
- De verpakking is beschadigd of niet conform de standaard van de producent of de handelaar;
- De gebruikelijke verkoopperiode van de voedingsmiddelen (bv. kerstperiode) is verstreken.

Schenkers kunnen ook voorverpakte gekoelde levensmiddelen, bestemd voor sociale organisaties, invriezen. Hiervoor moet echter aan bepaalde voorwaarden voldaan zijn om de voedselveiligheid van het product te kunnen garanderen.

Meer informatie vindt u in de omzendbrief '**Donaties van levensmiddelen**' van het FAVV.

De voedselveiligheid van de producten moet absoluut gegarandeerd worden en elk product moet traceerbaar zijn. Dit is van belang bij een uit de handel name en/of terugroeping van een product.

De voorzorgsmaatregelen rond voedselveiligheid

- ✓ Respecteer altijd **de uiterste consumptiedatum** (TGT). Deze mag **niet** overschreden worden.
- ✓ Zorg bij het schenken voor **een voldoende lange resterende houdbaarheidstermijn** zodat een veilige verdeling en consumptie mogelijk zijn. Maak hiervoor duidelijke afspraken tussen schenker en ontvanger.

- ✓ Schenk voedingsmiddelen tot hun **minimale houdbaarheidsdatum (THT)**. Levensmiddelen waarvan de THT is bereikt of overschreden, kunnen in bepaalde gevallen nog worden geschonken zonder enig risico voor de volksgezondheid. Raadpleeg hiervoor de bijlage van de omzendbrief Donaties van het FAVV.

- ✓ Respecteer de **koudeketen**.
- ✓ Controleer of de **primaire verpakking** (individuele consumentenverpakking) ongeschonden is. Indien de vereiste etikettering op de (secundaire) verpakking deels ontbreekt in de landsta(a)l(en), zorg er dan voor dat je steeds de verplichte informatie (vervaldatum, allergenen ...) verstrekt in de landsta(a)l(en) op de verpakking zelf of via een begeleidende **affiche én flyer**. Raadpleeg hiervoor de omzendbrief Donaties van het FAVV.

- ✓ Zorg dat uw producten **traceerbaar** zijn, hou dus een lijst bij van uw afnemers. Dit is van essentieel belang in geval van een uit de handel name of een terugroeping.
- ✓ **Sensibiliseer uw afnemers** zodat daar steeds iemand kan gecontacteerd worden.
- ✓ Lees ook de **omzendbrieven van het FAVV**:
 - Donaties van levensmiddelen
 - Houdbaarheidsdata

Hoe geniet je van fiscale voordelen?

Schenk je voedingsmiddelen aan een organisatie, erkend door de Voedselbanken of door een lokaal, gewestelijk of federaal bestuur? Dan kan je vrijstelling van de btw genieten. Stel hiervoor een document op (in twee exemplaren) dat onderstaande punten bevat. Meer info en voorwaarden kan je vinden op de website van [FOD Financiën](#) en in [KB nr.59](#). (Noot: de maximale resterende houdbaarheid werd verlengd tot 15 dagen). Voldoe je aan de voorwaarden, dan kan je ook genieten van de gewone fiscale aftrekbaarheid van beroepskosten/inkomstenbelasting. Meer info hierover kan je vinden in [omzendbrief C136](#).

De datum waarop de begunstigde de producten in ontvangst heeft genomen

De aard en de hoeveelheid van de geleverde producten

De (firma)naam, het adres en het btw- identificatienummer van de schenker

+

De (handels)naam, het adres en het ondernemingsnummer van de ontvanger

Een verklaring van de sociale organisatie, administratie of overheid, waarin ze zich ertoe verbindt:

Het kosteloze karakter van de levering en reden waarom de producten niet meer kunnen verkocht worden;

- de ontvangen producten niet voor handelsdoeleinden te gebruiken;
- de ontvangen producten te bestemmen voor sociale actie ten gunste van behoeftigen;
- bij de verdeling van de producten geen tegenprestatie te vragen, met uitzondering van een eventuele financiële bijdrage die niet meer mag bedragen dan de uitgaven die rechtstreeks verband houden met de verdeling.

Het document wordt medeondertekend door de sociale organisatie en wordt opgesteld uiterlijk de vijftiende dag van de maand volgend op de levering van de producten. Als alternatief is het ook mogelijk om één keer per maand een verzameldocument op te maken.

Wie contacteren?

We lijsten hieronder op hoe je de sociale organisaties dicht bij jouw onderneming kan contacteren:

De voedselbanken

Voedselbank	Telefoon	E-mail	Website
Belgische Federatie Van Voedselbanken	02 559 11 10	info@foodbanks.be	www.foodbanks.be
Voedselbank Antwerpen-Mechelen-Turnhout (VBAMT)	0486 03 12 57 0495 40 04 23	antwerpen@foodbanks.be	www.foodbank-antwerpen.be
Voedselbank Limburg (VBL)	011 87 36 49 0477 67 67 45	info@voedselbanklimburg.be	www.voedselbanklimburg.be
Voedselbank Oost-Vlaanderen (VBO)	09 238 33 77 0475 61 35 16	oostvlaanderen@foodbanks.be	www.foodbanks.be
Voedselbank West-Vlaanderen (VBW)	056 72 88 74	info@foodbankswvl.be	www.foodbank-west-vlaanderen.be
Voedselbank Brussel-Brabant (VBB)	02 522 97 00 0471 66 57 07	secretariat@foodbank-brabant.be	www.foodbank-brabant.be
Banque Alimentaire de Charleroi et du Centre (BAC)	071 7776 72 0465 98 37 12	charleroi@foodbanks.be	www.foodbank-charleroi.be
Banque Alimentaire de la Province de Liège (BAL)	04 337 92 92 0478 12 18 84	secretaire@baliege.be	www.foodbank-liege.be
Banque Alimentaire de Namur et Luxembourg (BANL)	081 73 22 37 0497 55 41 32	qualite@banl.be	www.banl.be
Banque Alimentaire du Hainaut occidental et de Mons-Borinage (BAT)	069 60 94 00 0478 55 22 26	tournai@foodbanks.be	www.banquealimentairebat.org

De sociale distributieplatformen

Naam	Telefoon	E-mail	Foodsavers
Hilsande Sels	0472 91 02 65	hilsande.sels@foodsaverskempen.be	Foodsavers Kempen
Aster Ketels	0495 29 27 92	aster.ketels@dvwesthoek.be	DVV WESTHOEK - Foodsavers Westhoek
Liesbeth Vrints	0470 20 45 41	liesbeth.vrints@kina.be	KINA - Food Futuur
Gaetan Borgonie	0470 21 06 90	gaetan.borgonie@ocmw.gent	FOODSAVERS GENT
Liesbeth Smeyers	0496 33 70 60	liesbeth.smeyers@saamo.be	SAAMO VI Brabant
Linda Bleukx	0498 88 06 37	linda.bleukx@saamolimburg.be	Depot Margo vzw
Stijn Du Four	0470 21 35 81	stijn.dufour@antwerpen.be	STAD ANTWERPEN
Julie Vandewalle	0487 86 51 81	julie.vandewalle@ruddersstove.be	STAD BRUGGE - Vereniging Rudderstove - De Voedselploeg
Herman Beyens	0474 94 74 83	herman.beyens@mechelen.be	FOODSAVERS MECHELEN
Ewoud Dutellie	059 59 12 44	ewoud.Dutellie@oostende.be	STAD OOSTENDE - Foodsavers Oostende
Elke Olivier	0471 22 15 33	elke.olivier@midwest.be	DVV Midwest
Sarah Hofman	0475 26 51 58	Sarah.hofman@VoedSaam.be	VOEDSAAM vzw (Interwaas)
Arnout Vercreyusse	0473 86 27 92	arnout.vercreyusse@welzijn13.be	W13 - Food Act 13

Voor **Wallonië** en **Brussel** neem je best contact op met FBMD via info@fdss.be.

In **Brussel** zijn de belangrijkste projecten momenteel **DREAM** en **LOCO**.

De Schenkingsbeurs

Surf naar www.schenkingsbeurs.be voor meer info of om in te schrijven, mail het Schenkingsbeurs-team via info@schenkingsbeurs.be.

Hoe ga je best te werk?

In geval van schenkingen aan de **Voedselbanken** of **sociale distributieplatformen**:

- ✓ Ga na of er een overeenkomst bestaat binnen je onderneming. Bepaal anders de modaliteiten van de medewerking en zet ze op papier.
- ✓ Wees zeker dat de Voedselbanken, sociale distributieplatformen of andere verenigingen met sociaal oogmerk over een toelating van het FAVV beschikken (zie **Foodweb**).
- ✓ Maak duidelijke afspraken met de sociale organisaties over hoe en wanneer welke producten worden aangeboden.
- ✓ Spreek indien mogelijk een vast afhaalmoment af met de vereniging.
- ✓ Zorg dat de koudeketen wordt gerespecteerd en de kwaliteit van de producten wordt behouden.
- ✓ Wees soepel: de Voedselbanken en andere verenigingen met sociaal oogmerk werken immers met vrijwilligers.

In geval van schenkingen aan de **Schenkingsbeurs**:

- ✓ Schrijf uw bedrijf in op de Schenkingsbeurs via [deze link](#).
- ✓ Zowel schenkers als geïnteresseerde ontvangers (sociale organisaties) doorlopen een inschrijvings- en validatieprocedure, alsook het aanvaarden van een kwaliteitscharter.
- ✓ Het online platform biedt tools aan waarmee je occasioneel of systematisch kan schenken, die aangepast zijn aan de activiteiten en noden van schenkers en sociale organisaties.

Wie doet wat?

★ De schenker

- verzamelt en controleert de voedingsproducten;
- bereidt eventueel (indien mogelijk) de pakketten voor;
- verwittigt de sociale organisatie wanneer voedingsproducten beschikbaar zijn;
- garandeert de toegang voor de vrachtwagen;
- helpt eventueel met laden;
- bewaart de lijst van sociale organisaties waaraan geschonken wordt;
- neemt de sociale organisaties waaraan geschonken werd op in de bestemmelingenlijst bij een eventuele uit de handel name of terugroeping.

☀ De ontvanger

- komt de producten op het afgesproken moment ophalen;
- verstoort zo weinig mogelijk de werking van het bedrijf;
- zorgt voor een aangepast vervoermiddel en het nodige materiaal;
- zorgt voor respect van de koudketen;
- vervoert de producten naar zijn vestiging(en);
- houdt een lijst bij van de vestigingen waarvan de producten afkomstig zijn.

Meer informatie

- De Voedselbanken: www.foodbanks.be - Contacteer vrijblijvend de Federatie van de Voedselbanken van België via 02 559 11 10 of via info@foodbanks.be
- Foodsavers die sociaal aan de slag gaan met voedseloverschotten: www.foodsavers.be. Of mail info@foodsavers.be of bel 03 302 48 00
- De Schenkingsbeurs: www.schenkingsbeurs.be. Of mail naar info@schenkingsbeurs.be
- De sociale kruideniers in Vlaanderen: www.socialekruideniersvlaanderen.be
- De Fédération des Restos du Coeur de Belgique asbl: www.restosducoeur.be
- De Federatie van de Bicommunautaire Maatschappelijke Diensten: www.fdss.be
- Omzendbrief FAVV ivm [Donaties van levensmiddelen](#)
- Omzendbrief FAVV ivm [Houdbaarheidsdata](#)
- Info over vrijstelling BTW: [website van FOD Financiën](#) en [KB nr. 59](#)
- Info over fiscale aftrekbaarheid andere beroepskosten/inkomstenbelasting: [omzendbrief C136](#)

Een initiatief van:

Comeos

Fevia

Foodsavers

Federatie van de
Bicommunautaire
Maatschappelijke Diensten

Schenkingsbeurs

Voedselbanken